

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zastoupená JUDr. Alenou Lasotovou, advokátkou, se sídlem Ostrava - Moravská Ostrava, Přívozká 10, PSČ: 702 00, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, PSČ: 170 34, poštovní příhrádka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 5. 2004, č. j. 24 Az 1339/2003 - 33,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni žalobkyně, advokátce JUDr. Aleně Lasotové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 4. 2003, č. j. OAM-1415/VL-11-04-2003, byla žádost žalobkyně o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdější předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti žalobkyně o udělení azylu byly její ekonomické potíže na Ukrajině, nezaměstnanost, dluh, obavy z věřitele a snaha žalobkyně o legalizaci pobytu v České republice. Podle názoru žalovaného nevedla žalobkyně žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný se dále zabýval podmínkami pro udělení azylu podle ustanovení § 13 a § 14 zákona

o azylu, přičemž dospěl k závěru, že žalobkyně podmínky pro tyto formy azylu rovněž nespĺňuje.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž namítala, že správní orgán porušil ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalobkyně vyjádřila své přesvědčení, že nebyly naplněny zákonné důvody pro zamítnutí její žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, naopak, že splňuje podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu, resp. alespoň podmínky pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V doplnění žaloby ze dne 6. 10. 2003 žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí není v souladu se zákonem a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu, neboť žalovaný se vůbec nezabýval otázkou, zda v případě žalobkyně není dána překážka vycestování. Žalobkyně je přesvědčena, že správní orgán je o existenci překážek vycestování povinen rozhodnout vždy, neboť tak stanoví Úmluva o právním postavení uprchlíků, která má aplikační přednost před ustanovením § 28 zákona o azylu. Žalobkyně dále namítala, že žalovaný nerozhodl o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, přestože v odůvodnění uvádí důvody pro neudělení těchto forem azylu. V doplnění skutkových tvrzení žalobkyně uvedla, že si na Ukrajině vypůjčila s manželem peníze na stavbu rodinného domu, nebyli však schopni své dluhy splatit. Věřitelé jim začali vyhrožovat, dělat skandály, vyvolávat rvačky. Když žalobkyni pohrozili, že jí seberou dceru a odevzdají ji k prostituci, odcestovala žalobkyně do České republiky s úmyslem vydělat zde peníze a splatit své dluhy, čehož však již není schopna, neboť ji manžel opustil a ona zůstala sama se třemi dětmi.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 10. 5. 2004, č. j. 24 Az 1339/2003 - 33, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku konstatoval, že žalobkyně v průběhu správního řízení jako důvod své žádosti o azyl uváděla pouze nezaměstnanost, dluh, obavy z věřitele a snahu o legalizaci pobytu na území České republiky. Tyto důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu předvídané ustanovením § 12 zákona o azylu, proto se krajský soud ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného. Obava ze soukromých osob, zde věřitele žalobkyně, by mohla být důvodem pro udělení azylu pouze v případě, že by orgány domovského státu, u nichž se žalobkyně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovýmto jednáním poskytnout. Ze správního spisu však nevyplývá, že by se žalobkyně domáhala pomoci u policejních či jiných státních nebo nevládních organizací. Podle názoru krajského soudu žalovaný nepochybil, když za dané procesní situace nerozhodl o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, ani o překážkách vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu, když žalobkyně v průběhu azylového řízení ani žádné důvody svědčící o překážce vycestování nevedla. Krajský soud uzavřel s tím, že žalovaný nepochybil, když žádost žalobkyně o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, přičemž krajský soud nezjistil ani žádná procesní pochybení žalovaného. Z těchto důvodů krajský soud žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. a požádala

o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. Namítala, že krajský soud posoudil uvedenou kauzu v rozporu s platným právním řádem, přičemž stejně tak jako žalovaný porušil ustanovení zákona o azylu. Stěžovatelka dále uvedla, že má vážnou obavu z nuceného opuštění České republiky a návratu na Ukrajinu, kde jí hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů. Stěžovatelka požádala o ustanovení právního zástupce z řad advokátů, a navrhla, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný konstatoval, že se ke kasační stížnosti vzhledem k jejímu obsahu nebude vyjadřovat a odkázal na správní spis.

Na žádost stěžovatelky ustanovil Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 3. 1. 2005, č. j. 24 Az 1339/2003 - 46, stěžovatelce zástupkyni pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Alenu Lasotovou, advokátku. Usnesením ze dne 29. 3. 2005, č. j. 24 Az 1339/2003 - 51, Krajský soud v Ostravě zástupkyni stěžovatelky vyzval, aby ve lhůtě do jednoho měsíce ode dne doručení tohoto usnesení kasační stížnost doplnila o rozsah a důvody podání kasační stížnosti a datum doručení napadeného rozhodnutí. Zástupkyně stěžovatelky na tuto výzvu soudu nereagovala.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal kasační stížnost stěžovatelky ze dne 20. 7. 2004, zda splňuje náležitosti vyžadované ustanovením § 106 odst. 1 s. ř. s., podle kterého musí kasační stížnost kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost obsahuje označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, z textu kasační stížnosti je patrný jak rozsah napadení rozsudku krajského soudu, tak i důvody podání kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom přihlédl ke skutečnosti, že nečinnost soudem ustanovené zástupkyně stěžovatelky by neměla jít k tíži stěžovatelky.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu neobsahuje-li kasační stížnost údaj o dni doručení rozhodnutí krajského soudu žalobci (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), není to bez dalšího důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti, neboť den doručení napadeného rozhodnutí žalobci je soudům znám z úřední činnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2004, č. j. 3 Azs 85/2004 - 49).

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že kasační stížnost stěžovatelky ze dne 20. 7. 2004 je způsobilá k tomu, aby byla věcně projednána.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka v žádosti o udělení azylu E. č. V, ze dne 6. 4. 2003 uvedla, že o azyl žádá z toho důvodu, že si před osmi lety půjčila peníze na stavbu domu a nemá jak je vrátit. Dva roky před tím, než stěžovatelka opustila Ukrajinu, jí začal vyhrožovat věřitel, kterému nestačilo postupné splácení dluhu stěžovatelkou. Na radu kamarádky stěžovatelka odjela dne 16. 3. 2003 za prací do České republiky, kde jí bylo uloženo správní vyhoštění, proto žádá o azyl, aby legalizovala svůj pobyt na území České republiky. Stěžovatelka, ani nikdo z její rodiny, nebyla na Ukrajině členkou žádné politické strany, ani jiné organizace. Při pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu stěžovatelka doplnila, že peníze si půjčila v roce 1996, v roce 1997 však byla propuštěna ze zaměstnání z důvodu snižování stavu zaměstnanců, jinou stálou práci si již nenašla. Věřitel stěžovatelce vyhrožoval, že jí sebere dceru a udělá z ní prostitutku. Stěžovatelka proto odjela do České republiky, aby uchránila svou dceru, v České republice chtěla pracovat, aby splatila své dluhy. Po příjezdu do České republiky stěžovatelka zjistila, že si zde nemůže prodloužit vízum. Stěžovatelka uvedla, že se na Ukrajinu nemůže vrátit, protože nemá na zaplacení dluhu věřiteli. Kromě problémů s věřitelem stěžovatelka na Ukrajině jiné problémy neměla.

Z takto zjištěného skutkového stavu, t. j. především z informací poskytnutých přímo stěžovatelkou, vycházel jak správní orgán, tak i krajský soud. Oba shodně dospěly k tomu, že stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 téhož zákona.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48).

Stěžovatelkou uvedené důvody, t. j. dluh, obava z věřitele, nezaměstnanost a legalizace pobytu na území České republiky, nelze podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu, nejsou tedy z hlediska českého práva azylově relevantní.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48).

Podle ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Jednání věřitele stěžovatelky je nepochybně jednáním soukromé osoby, proti kterému se stěžovatelka mohla bránit u státních orgánů Ukrajiny. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka se ochrany svých práv u státních orgánů Ukrajiny nedomáhala a vyhrožování ani policii neoznámila, je zřejmé, že nelze přijmout případný argument, že jí Ukrajina nebyla schopna poskytnout potřebnou ochranu. Sama stěžovatelka navíc tvrdila, že kromě problémů s věřitelem žádné jiné problémy v zemi svého původu neměla.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka neuvedla, že byla nebo mohla být na Ukrajině pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Neuedla tedy žádný azylově relevantní důvod, ani netvrdila, že byla v zemi svého původu pronásledována, proto Nejvyšší správní soud považuje rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí její žádosti o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu za správné.

Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelkou tvrzená porušení zákona. Správní orgán i krajský soud vycházely z údajů získaných přímo od stěžovatelky, jejich závěry odpovídají skutkovému stavu zjištěnému v průběhu azylového řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Z rozhodnutí jednoznačně vyplývá, na základě jakých skutečností a úvah dospěl správní orgán k výroku o zamítnutí žádosti o udělení azylu, když podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu byly naplněny.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v případě rozporu mezi ustanoveními čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (publikované pod č. 208/1993 Sb.) a § 91 zákona o azylu má aplikační přednost čl. 33 odst. 1 Úmluvy. Pokud je však zjevné, že konkrétní žadatel o azyl nemůže být uprchlíkem typicky proto, že neuvádí žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování, není k takové aplikační přednosti důvod, neboť na takovou osobu čl. 33 odst. 1 Úmluvy nedopadá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 343/2004 – 56 ze dne 4. 8. 2005). Je proto zřejmé, že se stěžovatelka aplikace Úmluvy domáhat nemůže, když neuedla žádné skutečnosti svědčící o možném pronásledování a její žádost byla oprávněně zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s. uvedené v kasační stížnosti nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelka podala současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla.

Odměna zástupkyni stěžovatelky JUDr. Aleně Lasotové, advokátce, která byla stěžovatelce ustanovena usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 1. 2005, č. j. 24 Az 1339/2003 - 46, byla stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 1000 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b/ téže vyhlášky) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 75 Kč za jeden úkon. Zástupkyni stěžovatelky bude vyplacena částka ve výši 1075 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu